

Sjefer med sjel

Tone Lise Forbergskog, Hege Arnesen og Elisabeth Grieg er sjefer og bedriftseiere som vil noe mer med arbeidet sitt enn bare å tjene penger. De investerer både med hodet og hjertet – og bidrar med store summer til blant annet traffickingofre, nødstilte barn og kultur. Blant næringslivsledere er det mye som tyder på at kvinnene leder an i etiske spørsmål.

Av Veslemøy Østrem Foto: Sandra Jensen og privat

♦ **Hver fjerde krone** som Elisabeth Grieg og hennes medarbeidere i Grieg Gruppen tjener, blir satt av til en egen stiftelse, Grieg Foundation, som i fjor bidro med 40 millioner kroner til samfunnsnyttige formål.

– Grieg Gruppen ble etablert av min oldefar i Bergen i 1884. I 1999 var det tid for fjerde generasjon å overta, og da trakk vi opp noen prinsipper for hvordan vi ønsket å føre eierskapet videre. Det førte blant annet til etableringen av Grieg Foundation som i

dag eier 25 prosent av Grieg Gruppens operative selskaper. Det er ikke bare viktig for oss personlig å kunne bidra i samfunnet, det skaper også en sterk stolthet blant de ansatte, sier Elisabeth Grieg (46).

Vi møter den driftige kvinnen på Griegs kontor i Oslo. Grieg-familien eier og driver Grieg Gruppen, som er store innen maritime næringer og fiskeoppdrett, og står også i fremste rekke når det gjelder å bidra til samfunnet med sine inntekter. I

Finansavisen i desember tronet Elisabeth Grieg og hennes tre søsken på toppen av listen over gode givere fra næringslivet, et godt stykke foran nestemann på listen. For de fleste av oss er 40 millioner kroner en så svimlende sum at det er vanskelig å forholde seg til den. Men Elisabeth Grieg er ikke opptatt av å være "best i klassen".

– Det er viktig at alle gir ut fra sine muligheter. Ingenting er for lite hvis man vil gjøre noe for andre. Men *ingenting* er alt for

lite! Vi har opplevd at vår satsning har skapt en sterk lojalitet og stolthet blant de ansatte. De opplever at deres innsats teller, ikke bare for at bunnlønnen skal holdes, men de får større perspektiver på sin arbeidsinnsats, forteller Elisabeth Grieg.

Grieg valgte SOS-barnebyer som ett av sine satsningsområder, og er en av organisasjonens hovedsponsorer. Det å få de ansatte involvert, har hele tiden vært viktig. Da samarbeidet med

organisasjonen startet i 2000, ble alle de 450 Grieg-ansatte med på et verdiprosjekt der de kunne samle solidaritetspoeng. Fantasien var det eneste som satte grensene. Det ble bakt boller, laget slagord, sådd solsikker og konkurrert om hvem som fikk den høyeste blomsten – i tillegg til at de ansatte ble oppfordret til å ha egne fadderbarn. Blant dem som hadde fått flest poeng, ble det trukket ut åtte heldige som fikk være med til India. Der besøkte de flere barnebyer før de

Fra venstre: Tone Lise Forbergskogs siste neglelakkserie er laget for å hjelpe traffickingofre. Hege Arnesen eier lekebutikken Sprell, og bidrar til mødre og barn i Malawi. Elisabeth Grieg på besøk i den SOS-barnebyen som hennes konsern har bidratt til å få bygget. Griegs shippingkonsern gir hver fjerde krone de tjener til veldedige formål.

Elisabeth Grieg

Alder: 46 **Stilling:** Administrerende direktør i Grieg International og medeier i Grieg. Styremedlem i Grieg Foundation og SOS Barnebyer.

kom til "sin egen" by i byen Rourkela, nord i Elisabeth Grieg var også på turen. Det var en sterk tur for alle. Vi ble møtt av glede og fikk en svært direkte av vår innsats nyttet. en spesiell følelse, men mentet handler ikke om at ille. Vi får så uendelig mye for det vi gir. Å bidra til at ligstilte barn får et verdig nye muligheter, gir oss per og ydmykhet. Vi har lært en er komplisert, men at ter hvis hver enkelt ønsker . Vi har også lært at vi ikke opp. Honnørord som tolering; mangfold får en helt ny ting, sier Elisabeth. Hennes ment er smittende. Hun varmt smil og er tydelig det konsernet hennes har satse så sterkt på.

dele er en verdi hun har pp med. Selv i en av s mest privilegerte familier funnsansvar noe hun ble tet av sine foreldre. kelte sier at det er lett for lele som har fått så mye, stemmer at jeg er prive-Men det er de fleste av oss landet, og det gjelder å ved det man har mulighet har vokst opp i en familie lltid ble fortalt at vi aldri å forbi hvis noen i vår vei hjelp. Vi skulle heller gå ra omvei hvis vi hadde et til å hjelpe. For meg ig er arbeidet i Grieg tion med på å gjøre mitt neningsfullt. Vi har valgt tte med det vi er gode til e forretningsvirksomhet. r meg var det viktig at det business får et ekstra per-Jeg ønsker at jeg skal e tilbake på mitt liv når eldre, og se at jeg har itt ytterste for å bidra til .noen få skritt i riktig

Elisabeth Grieg og hennes familie representerer en internasjonal trend blant bedriftseiere. Microsoft-eier Bill Gates er "verdensmester" i veldedighet, og flere og flere ser verdien av å skape en kultur der det å dele står i sentrum. At rike menn-esker gir av sin rikdom er ikke noe nytt. Men de siste ti årene har det vokst frem en bevissthet rundt dette feltet, som også handler om bedriftsøkonomi: Ved å skape en merverdi ut av det man produserer i en bedrift,

” Er vi i tvil, dropper vi heller et produkt enn å gå på akkord med vår grunntanke. ” Hege Arnesen, Sprell

får man ansatte som blir stolte, lojale og yter det lille ekstra. Og for Grieg Gruppen har giver-kulturen skapt enda større over-skudd.

– Vi tjener mer penger når de ansatte er stolte over sin arbeids-plass og det de kan bidra med, smiler Elisabeth Grieg fornøyd.

Det er ikke gjort studier som viser at kvinnelige ledere skaper en mer etisk bedriftskultur enn menn, men ifølge professor Ståle Einarssen ved Norges Handels-høyskole, definerer kvinner seg som mer opptatt av samfunnsansvar enn menn, selv om forskjell-ene ikke er så store. I en

Hege Arnesen

Alder: 40 **Stilling:** Eier og daglig leder av leketøysforretningene Sprell A/S, som blant annet bidrar til et mor/barn-prosjekt i Malawi.

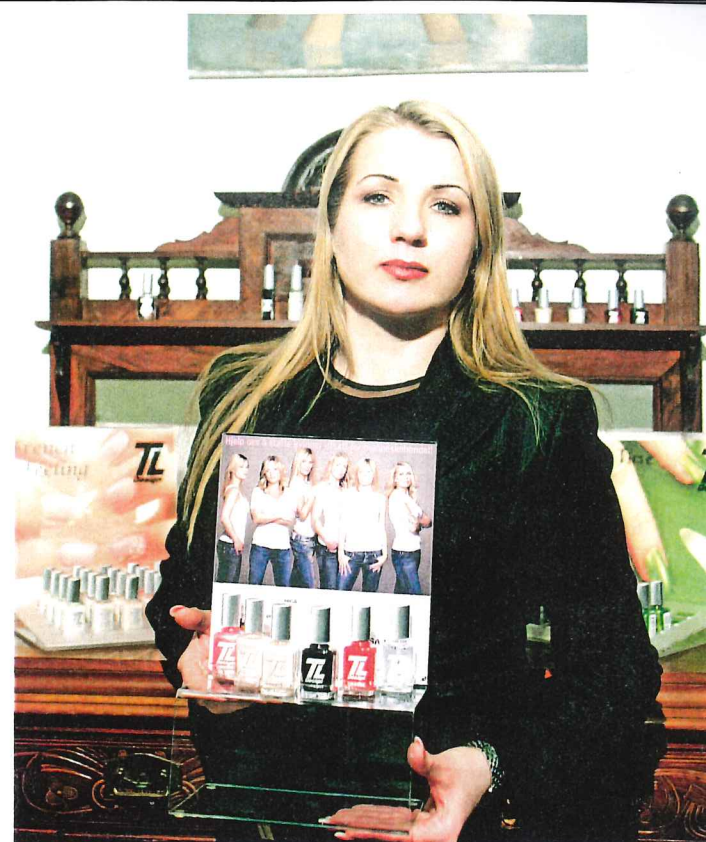
De små skrittene i riktig retning kan komme på ulike måter. Da **Hege Arnesen (40)** fikk barn for ti år siden, fantes det knapt et leketøy som ikke var laget av plast. Hun ble sjokkert over hvordan bruk-og-kast-mentaliteten dominerte når det gjalt leker. Siviløkonomen Arnesen hadde bodd i Sverige, der hun hadde funnet en leketøyskjede som hadde noe av det hun var ute etter, og hun snuste på mulighet-ene for å etablere noe lignende i Norge. Den svenske leketøyskjeden «Kalikå» drev et hjelpeprosjekt for russiske mødre med funksjons-hemmede barn. Gjennom pro-sjektet fikk de arbeide med produksjon av stoffleker hjemme-fra. Inntekten ga dem anledning til å beholde barna sine hjemme, og få hjelp fra et kompetansesenter som også ble bygget opp med inntekter fra lekesalget. For Hege var dette akkurat det hun var på jakt etter: Et konsept som både kunne dekke et tomrom i markedet og som hadde et sterkt etisk fundament. Slik ble lekebutikken Sprell til.

Å komme inn i lekebutikken på Majorstua i Oslo er en frodig opplevelse. Her er det treleker, undersøkelse blant 5000 ledere, oppgir 86 prosent av kvinnene og 74 prosent av mennene at etikk er svært viktig for dem. – Men ut fra disse tallene kan man ikke si noe om hva de faktisk gjør i sine bedrifter, sier Einarssen. Marit Hoel, leder for organisasjonen Ledelse Likestilling Mangfold, har en klar formening om at kvinner tar med seg et sterkt samfunnsansvar i sin led-ergjerning. – Vi vet ikke mye om dette

feltet, og mange bidrar nok på sine måter, mer i det skjulte. Men det er jo en betydelig forskjell fra den høye sigarføringen vi forbinder med enkelte av de mest markante mannlige næringslivstoppene, sier Marit Hoel. Hun bekrefter at det er en økende trend i internasjonalt næringsliv å legge mer vekt på etikk og samfunnsansvar, og hun savner mer faktisk kunnskap om hva bedriftseiere gir. – En ting er at ledere sier de er opptatt av etikk, men det behøver ikke bety at de gjør så mye i det praktiske liv. Her er jo Elisabeth Grieg et eksempel til etterfølgelse, sier Hoel.

Tone Lise Forbergskog

Alder: 37 **Stilling:** Eier og daglig leder av Tone Lise Gruppen, som blant annet består av Tone Lise-Akademiet og TL Design. Står bak en kampanje for å støtte ofre for trafficking.

Enkelte er kritiske til at næringslivet skal bidra til samfunnsformål, både innen kultur, bistand og sosialt arbeid. Det vanlige i Norge har vært at man overlater slike prosjekter til det offentlige, og selv har hovedfokus på å skape arbeidsplasser og skattepenger.

Tone Lise Forbergskog (37), Norges ukronede negledronning, mener at hver av oss må bidra med det vi har mulighet til, også gjennom å ta i bruk kommersielle kanaler. Hennes firma, Tone Lise Gruppen, har som mål å gi oss lange, lekke negler. Men det betyr ikke at sjefen kun er opptatt av et perfekt ytre. I vinter har en serie TL-neglelakk blitt solgt i landets parfymier til inntekt for ofre for trafficking. Kjente kvinner som Solveig Kloppen og Dorthe Skappel har profilert serien. Tone Lise tjener ikke noe på salget.

” Når en leder går foran, smitter det over på de ansatte og på kundene. ” Tone Lise Forbergskog

tøydukker og leker som får det til å krible, selv i voksne kropp. Sprell er kanskje den eneste butikken som ber sine kunder om ikke å kjøpe så mye – fordi de heller vil at barn skal ha gode og varige leker med mange bruksmuligheter.

– Jeg startet i 1997 med én butikk og én ansatt. Konseptet var klart: Gode kvalitetsleker produsert under forsvarlige forhold. Tøyproduktene fra Russland var med, og dem selger vi fremdeles. Etisk produserte leker er viktig for oss, men vi kan ikke dra ned og sjekke fabrikkene selv. Vi må stole på våre leverandører. Er vi i tvil, dropper vi heller et produkt enn å gå på akkord med vår grunntanke.

Folk skal kunne stole på at det de kjøper her ikke er produsert av barn, av giftige materialer eller under forhold som vi ikke kan stå for, forteller Hege Arnesen.

Hun opplever at både kunder og ansatte liker denne profilen.

– De som jobber her er stolte over produktene, og kunder gir tilbakemelding om at lekene de kjøper her har lang levetid. Forbrukere i dag er bevisste på de etiske sidene ved handel, men de har ikke selv kapasitet til å sjekke hvilke varer som er laget under riktige forhold.

I dag finnes det fire Sprell-butikker, i tillegg til at man kan handle over nettet. Hege er ansvarlig for 18 ansatte. Hun har, som mange andre kvinnelige

gründere, startet i det små og vokst når det er trygt å vokse. Men veksten har ikke fjernet henne fra grunnideen, tvert i mot. I 2004 ble Sprell samarbeidspartner for Plan Norge, og har etablert nettbutikk for faddere der deler av over-skuddet går til et mor/barn-prosjekt i Malawi. 72 000 kroner ble overlevert pro-sjektet i fjor. Fremdeles går også

cirka 25 prosent av salget av Kalikå-leker tilbake til det russiske prosjektet.

– Vi er en liten bedrift som opererer i et marked med små marginer, så dette er ganske mye penger for oss. Forbrukerne har våknet mer de siste årene, og da er det flott å kunne være der med vårt konsept. Men det å være etisk, er dyrt. Det koster å verifisere hvert eneste produkt. De store aktørene, som Disney, klarer ikke å levere en slik garanti for sine produkter, forteller Hege.

Hun tror ikke nødvendigvis det er forskjell på kjønnene når det gjelder etikk.

– Å være opptatt av etikk handler nok mer om hvem du er og hva du har erfart, enn om hvilket kjønn du er, tror Hege Arnesen.

– Jeg regner med at sluttsummen til prosjektet kommer til å ligge på et par hundre tusen kroner. Det er penger som virkelig kommer godt med for noen av kvinnene som står lavest på rangstigen, sier Tone Lise engasjert.

Hennes engasjement startet for flere år siden. Lokalene til salongen og akademiet der negle-designere blir utdannet, lå nederst på Karl Johan i Oslo. Rett utenfor vinduene kunne Tone Lise følge med på narkosalg og prostitusjon. Etter hvert kom hun i kontakt med enkelte av kvinnene og fikk et personlig engasjement i forhold til dette miljøet.

– Jeg kunne ikke unngå å se all elendigheten. De siste årene har det skjedd en merkbar endring. Miljøet har blitt hardere og plutse-

lig en dag var alle de norske jentene borte. De utenlandskeprostituerte hadde overtatt markedet. Det de opplever, er ren slavehandel. Utviklingen var skremmende. Jeg ønsket å gjøre noe for disse kvinnene, kunne ikke bare sitte stille å se på det som skjedde. Jeg ble kvalm. Jeg har selv hatt glede av å vokse opp i et samfunn som har gitt meg muligheter til å vokse og realisere mine drømmer. Ønsket om å gi noe tilbake vokste frem hos meg. Det jeg har opplevd er at dette engasjementet smitter over. Når en leder går foran, smitter det over på de ansatte og på kundene.

Tone Lise kontaktet PRO-sentret og Rosa-prosjektet, som er statens bidrag for å hjelpe de utenlandske prostituerte ut av det organiserte miljøet. Hun ble imponert over det dette prosjektet hadde utrettet.

– De har fått mer enn 20 jenter ut av prostitusjonsmiljøet, og enda flere har vært i kontakt med dem og fått hjelp til å komme seg videre. Jeg begynte å arbeide med en ide om en kjendiskolleksjon. Det kunne være mitt bidrag. Målet har vært å vekke folk, og jeg er overrasket over responsen. Riktignok har det vært mange skarpe tunger som har snakket nedsettende om å bruke neglelakk og kjendiser for å skape oppmerksomhet om et svært alvorlig problem. Men for meg er det viktig å ta i bruk de metodene man har, og bidra med det man kan, sier Tone Lise.

Rosa-prosjektet får neglelakk-pengene for å kunne bidra til enkeltkvinner med små tiltak – en kinobillett, et stipend, en ekstra håndrekning for å komme i gang med skole. Tone Lise har mye kontakt med miljøet, og er opprørt over det hun møter.

Kvinnene er solgt som sexslaver og trenger masse ekstra for å få selvspekten tilbake. I tillegg lever de som bryter ut i stadig frykt for å bli innhentet av fortiden sin.

Tone Lise snakker med alvor i stemmen om trusler og negative opplevelser hun selv har møtt på grunn av sitt engasjement. Men hun har ikke angret en dag på at hun satset svette og arbeidstimer for å hjelpe andre.

– De som gir, får enda mer tilbake, sier hun stille. ♦